

VISTA
ANALYSE

Hvordan kan Norge bidra til økt klimafinansiering

Haakon Vennemo

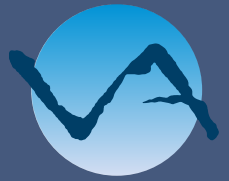
20. oktober 2020

Bakgrunn og problemstilling

- Kirkens Nødhjelp har bedt Vista Analyse vurdere hvordan Norge kan finansiere et større bidrag til internasjonal klimafinansiering
  - Tallet 65 milliarder kroner årlig frem mot 2030 har vært nevnt som en målsetting
- Presentasjonen er basert på rapport 2020/11 fra Vista Analyse, med Michael Hoel, Audun Moss og Haakon Vennemo som forfattere.
  - Samme tekst som Kirkens Nødhjelp og Vistas rapport How Norway can deliver its fair share of climate finance

Vi foreslår fire finansieringstiltak

- Høyere og bredere CO2-avgift, mindre subsidier
  - Dropp overavskrivning av petroleumsinvesteringer
  - Klimaavgift på oljeproduksjon
  - Økt merverdiavgift
-
- Dersom dette ikke strekker til, er det mulig å bruke av oljefondet
-
- Proveny samtidig som tiltakene bidrar til å løse det samme problemet som klimafinansiering skal løse – vinn vinn
  - Bidrag til økt verdiskaping og velferd i Norge (økt samfunnsøkonomisk effektivitet)

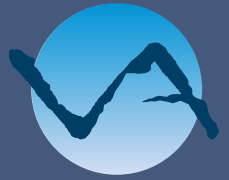
Høyere CO2-avgift, mindre subsidier

- Høyere CO2-avgift oppnår det samme som dagens kombinasjon av avgift og subsidier.
- Vi anbefaler en CO2-avgift i 2030 på 1500 kr/tonn
- Og en halvering (ikke fjerning) av dagens subsidier til elbiler, hybrider og gjennom Enova
- Liknende forslag er tidligere fremmet av Grønn skattekommisjon (NOU 2015:15) og støttes av et nær samlet samfunnsøkonomisk fagmiljø

Moment	Merknad
Pro	CO2-avgift og klimafinansiering har samme formål Høyere verdiskaping
Con	Upopulært?
Årlig proveny 2030	Om lag 16 milliarder i friske penger
Anbefaling	Bør vurderes videre

Droppe overavskrivning petroleumsinvestering

- Staten dekker nå ca 91 prosent av kostnaden ved petroleumsinvestering
- Det betyr at en investering som koster 100, er lønnsom hvis den gir 40 i inntekt
- Det motiverer til ulønnsomme petroleumsinvesteringer
- Ordningen er i utgangspunktet tidsbegrenset
- Provenytapet 2021 er anslått til ca 16 milliarder kroner
- Samme forslag er nylig fremmet av Klimaomstillingsutvalget, og støttes av et nær samlet samfunnsøkonomisk fagmiljø

Moment	Merknad
Pro	Å droppe overavskrivning har lavere utslipp som konsekvens Høyere verdiskaping
Con	Upopulært?
Årlig proveny (2021)	Om lag 16 milliarder
Anbefaling	Bør vurderes videre

Klimaavgift på oljeproduksjon

- En klimaavgift på oljeproduksjon får oljeprisen til å virke lavere enn den egentlig er
- Investeringer som ikke tåler lav oljepris, sjaltes ut
- Kan være en fordel dersom selskapene er for optimistiske
  - Fra utsiden kan det se ut som selskapene legger til grunn at klimapolitikken mislykkes
- Kan være en fordel for miljøet i nordområdene
- Smidigere og enklere enn å påby stenging av felt

Moment	Merknad
Pro	Motiverer til å droppe marginale oljeinvesteringer Bidrar til lavere CO2-utslipp Administrativt enkelt
Con	Bryter med prinsippet om nøytralt skattesystem
Årlig proveny 2030	Om lag 5-6 milliarder netto ved 500 kr/tonn olje
Anbefaling	Bør vurderes videre

Klimaavgift på oljeproduksjon

- Vi foreslår å begrense avgiften til olje i 2030-perspektiv
- Tar utgangspunkt i 500 kr/tonn olje (i dag 7,7 dollar per fat)
- Liknende er foreslått internasjonalt under navnet Climate Damage Fee
- Liknende er nylig foreslått i Norge av klimaomstillingsutvalget under navnet omstillingsavgift

Moment	Merknad
Pro	Motiverer til å droppe marginale oljeinvesteringer Bidrar til lavere CO2-utslipp Administrativt enkelt
Con	Bryter med prinsippet om nøytralt skattesystem
Årlig proveny 2030	Om lag 5-6 milliarder netto ved 500 kr/tonn olje
Anbefaling	Bør vurderes videre

Økt merverdiavgift (moms)

- Gjennomsnittlig norsk moms er 22,5 prosent og inntekten i 2019 var 316 milliarder
- Ett prosentpoeng økt moms gir anslagsvis 17 milliarder i 2030
- Verdiskapingstapet er moderat
- Hvis man bruker anledningen til å jevne ut momsen, blir det i stedet verdiskapingsgevinst

Moment	Merknad
Pro	Høyt proveny og relativt lite tap i verdiskaping
Con	Upopulært?
Årlig proveny 2030	Et prosentpoeng gir ca 17 milliarder
Anbefaling	Bør vurderes videre

Uttak fra oljefondet

- Oljefondet er på nesten 11 000 milliarder og 50 milliarder i årlig uttak (for eksempel) kan ses som en dråpe i havet
- På den annen side er langsiktig avkastning omkring 300 milliarder i året
- I 2020 brukes om lag 480 milliarder og i 2021 om lag 310 milliarder
- Skal vi bruke mer, tar vi fra fremtidige generasjoner
- På den annen side vil noen si at fondet inneholder en skjult klimagjeldspost. Egentlig er fondet mindre enn det ser ut til. Klimafinansiering reduserer gjelden.
- Vi tar ikke endelig stilling, men mener at vi som lever i dag, bør betale for egne prioriteringer så langt som råd

Moment	Merknad
Pro	Høyt proveny og relativt liten <i>opplevd</i> kostnad Oljefondet bør bidra til å rette opp negative følger av sin viktigste inntektskilde
Con	Hver generasjon bør betale for egne politiske prioriteringer Det er mange gode formål som konkurrerer om fondspengene
Årlig proveny 2030	Det som ikke dekke av andre provenykilder
Anbefaling	Bør vurderes videre

Vi foreslår fire finansieringstiltak

- Høyere og bredere CO2-avgift, mindre subsidier
  - Dropp overavskrivning av petroleumsinvesteringer
  - Klimaavgift på oljeproduksjon
  - Økt merverdiavgift
-
- Dersom dette ikke strekker til, er det mulig å bruke av oljefondet
-
- Tiltakene gir proveny samtidig som de bidrar til å løse det samme problemet som klimafinansiering skal løse – vinn vinn
  - Riktig innrettet bidrar tiltakene bidrar til økt verdiskaping og velferd i Norge

Vista Analyse AS er et samfunnsfaglig analyseselskap med hovedvekt på økonomisk utredning, evaluering, rådgiving og forskning.

Vi utfører oppdrag med høy faglig kvalitet, uavhengighet og integritet. Våre sentrale temaområder er klima, energi, samferdsel, næringsutvikling, byutvikling og velferd.

Meltzers gate 4, 0257 Oslo | +47 911 36 716 | Haakon.vennemo@vista-analyse.no | www.vista-analyse.no